

Uchwała Nr 4/VII/2020
Krajowej Rady Polskiego Związku Działkowców
z dnia 3 grudnia 2020 r.

w sprawie oceny funkcjonowania w ROD zmienionych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi

Na podstawie § 130 pkt 2 Statutu PZD, po zapoznaniu się z *Raportem w sprawie funkcjonowania w ROD zmienionych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi z dnia 16.11.2020 r.* (stan na 23.08.2020 r.). Krajowa Rada Polskiego Związku Działkowców postanawia, co następuje:

§ 1

Przyjąć następującą ocenę funkcjonowania w ROD zmienionych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi:

- 1) W 4308 ROD, które wzięły udział w badaniu obowiązywały 3 systemy gospodarowania odpadami komunalnymi tj. 1) prywatny (48%), ogólny gminny (37%) oraz ryczałtowy (11%). W 4% ROD zwolnione były z obowiązku zapewnienia wywozu odbiorów komunalnych. W zakresie obowiązku segregacji odpadów – został on wprowadzony w 80% ROD, które wzięły udział w badaniu.
- 2) W największych miastach obowiązywały i obowiązują różne systemy gospodarowania odpadami komunalnymi. W Łodzi, Warszawie i Szczecinie - system oparty na indywidualnych umowach, w Bydgoszczy i Krakowie – system ryczałtowy, a w Lublinie, Białymstoku, w Gdańsku, w Poznaniu i we Wrocławiu – ogólny system gminny.
- 3) Proces wdrażania w ROD zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi wprowadzonych ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. *o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* przebiega dobrze tj.:
  - a) znaczna część miast i gmin wyłączyła ROD z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W takim przypadku, zarządy ROD podpisują umowy na wywóz odpadów z prywatnymi firmami lub przedsiębiorstwami komunalnymi. Część Okręgów PZD pomaga im w wyborze firmy. Aczkolwiek, większość zarządów ROD sama podejmuje decyzję w zakresie wyboru firmy, kierując się przede wszystkim ceną. Duża liczba zarządów ROD została zmuszona podpisać umowę z jedyną firmą działającą na lokalnym rynku.
  - b) część miast i gmin włączyło ROD do systemu gminnego, nie biorąc jednak pod uwagę konieczności uzyskania zgody zarządów ROD.
  - c) pozostała część miast i gmin postanowiła o niedokonywaniu zmian w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie ROD, albo nie podjęła jeszcze decyzji, czekając na ostateczny termin uchwalenia przepisów tj. do 31 grudnia 2020 r.

- 4) Sytuacja w ROD związana z segregacją śmieci jest różna. Właściwa segregacja śmieci jest prowadzona przede wszystkim w ROD małych, w miastach, w których w latach poprzednich była prowadzona segregacja. Większe problemy z segregacją śmieci występują w ROD dużych, często podmiejskich. Najczęstsze problemy związane z odpadami komunalnymi to: brak lub niewłaściwa segregacja, wyrzucanie opadów wielkogabarytowych oraz wyrzucanie ogromnej ilości odpadów zielonych. Zarządy ROD we współpracy z Okręgami prowadzą szereg działań, mających na celu promocję segregacji odpadów. Przykładowo: umieszczane są informacje na tablicach ogłoszeń, w biurach ROD, rozdawane ulotki, przygotowywane tablice informacyjne, są odpowiednio oznakowywane pojemniki na odpady. Temat ten jest podejmowany na spotkaniach z działkowcami, naradach, szkoleniach. W wielu ROD instalowany jest monitoring miejsc składowania odpadów oraz fotopułapki, które przynoszą efekty w zakresie segregacji odpadów przez działkowców. Budowane są wiaty śmietnikowe, organizowane jest zrzętkowanie. W celu uniknięcia kosztów za brak właściwej segregacji odpadów, w wielu ROD zatrudnia się osoby do pilnowania miejsc składowania odpadów lub dokonywania segregacji śmieci, gdy jest ona niewłaściwa. W przypadku działkowców niestosujących się segregacji śmieci i nieposiadających kompostowników, zarządy ROD najczęściej upominają działkowców.
- 5) W zdecydowanej większości ROD wzrosły stawki opłat za wywóz odpadów z terenów ROD, zarówno w systemie gminnym jak i systemie prywatnym. Bardzo duży wzrost opłat za śmieci nastąpił w ROD, które zostały wyłączone z gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych i zostały zmuszone do podpisania umów z firmą lub przedsiębiorstwem komunalnym, który posiada monopol na rynku. Wzrost opłat za wywóz odpadów jest różny w różnych miastach i gminach. Wynosi od kilku procent, nawet do 700%. Główną przyczyną wzrostu opłat za wywóz odpadów z terenów ROD jest zwiększona ilość odpadów wyrzucanych przez działkowców i konieczność zamawiania przez zarządy ROD coraz większej liczby pojemników na śmieci, przy zwiększonej częstotliwości ich odbioru. Wpływ na wzrost opłat miały: popyt na działki i zwiększona liczba osób na działkach w związku epidemią COVID-19, niewłaściwa segregacja śmieci, wyższe stawki opłat, kary na brak segregacji odpadów, koszty zlecenia segregacji odpadów, wyrzucanie przedmiotów, które nie powinny trafiać do pojemników ogrodowych oraz odpadów zielonych.
- 6) Każdy system gospodarowania odpadami komunalnymi oceniany jest w części pozytywnie, a w części negatywnie. System prywatny doceniany jest za elastyczne warunki współpracy – możliwość zamówienia pojemników w dowolnej ilości i pojemności, indywidualnego ustalania terminów i częstotliwości odbioru odpadów, odbierania śmieci zgodnie z harmonogramem, czy też możliwość zamówienia pojemnika wyłącznie na

śmieci zmieszane. Natomiast wśród wad tego systemu należy wymienić: bardzo wysokie stawki za wywóz odpadów oraz ograniczona konkurencja firm. Natomiast do zalet systemu gminnego należą: racjonalne stawki opłat za wywóz odpadów, a do wad: konieczność zadeklarowania minimalnej ilości odpadów do wywiezienia z terenów ROD, zbyt częsta i niezgodna z harmonogramem częstotliwość odbioru odpadów oraz konieczność płacenia dużych opłat za dzierżawę pojemników od gminy/miasta. Największym problemem jest jednak drastyczny wzrost opłat za wywóz odpadów, wyrzucanie przez działkowców coraz większej ilości odpadów, w tym zielonych, brak przestrzegania zasad segregacji śmieci oraz zjawisko podrzucania śmieci przez okolicznych mieszkańców.

- 7) Okręgi PZD wraz z zarządami ROD podejmują liczne działania mające na celu pomoc ROD we wdrożeniu zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi w ROD: 1) przygotowują materiały edukacyjne związane z prawidłową segregacją odpadów oraz kompostowaniem – informacje, ulotki, tablice, plakaty. Dodatkowo publikują stosowne informacje na swoich stronach internetowych i w mediach społecznościowych 2) poruszają temat segregacji i kompostowania na wszelkich spotkaniach, naradach, posiedzeniach 3) monitorują gospodarkę „śmieciową” w ROD i informują zarządy ROD o zmianach w aktach prawa miejscowego 4) prowadzą korespondencję i biorą udział w spotkaniach z władzami miast i gmin oraz firmami zajmującymi się wywozem odbiorów odpadów – negocjują warunki współpracy oraz stawki opłat, 5) udzielają instruktażowej i prawnej pomocy zarządom ROD (w zakresie interpretacji przepisów prawnych, przygotowania wystąpień do władz samorządowych oraz sporządzania projektów pism w postępowaniach administracyjnych oraz sądowych).

§ 2

W związku z oceną funkcjonowania w ROD zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi, wyznaczyć dla poszczególnych struktur PZD następujące **zadania**:

1. dla zarządów PZD we współpracy z Okręgami PZD:

- 1) w przypadku ROD, gdzie nadal obowiązuje ryczałtowy system gospodarowania odpadami komunalnymi zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny monitorować zmieniające się przepisy miejscowe i podejmować działania, mające na celu wyeliminowanie z ROD ryczałtowego systemu gospodarowania odpadami najpóźniej z dniem 31 grudnia 2020 r. W szczególności dotyczy to tych ROD, gdzie ryczałtowy system gospodarowania odpadami komunalnymi jest niekorzystny dla ROD i działkowców.
- 2) w przypadku ROD, gdzie obowiązuje „inny” system gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności system zwolnienia ROD z konieczności zapewnienia odbioru odpadów oparty na zwyczaju – zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny podejmować

- działania mające na celu usankcjonowanie tego systemu w przepisach miejscowych (o ile jest korzystny dla ROD). Ma to na celu ochronę ROD przed negatywnymi skutkami braku zapewnienia odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zajmowanych przez ROD, które wprowadza ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- 3) w przypadku ROD, w których dotychczas nie została wprowadzona przez radę miasta i gminy - segregacja odpadów komunalnych, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny monitorować zmieniające się przepisy miejscowe i podejmować działania, mające na celu uchwalenie obowiązkowej segregacji odpadów komunalnych zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W szczególności dotyczy to tych ROD, gdzie obowiązkowa segregacja odpadów jest korzystna dla ROD i działkowców, w tym umożliwi zmniejszenie opłat za wywóz odpadów komunalnych.
  - 4) w przypadku ROD, które zostały wyłączone z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi lub mają zostać wyłączone, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny występować o zmianę przepisów miejscowych (lub ich uchwalenie) z korzyścią dla ROD i działkowców. W szczególności dotyczy to ROD, które w związku z wyłączeniem z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi nie mają możliwości zawarcia umowy na odbiór odpadów komunalnych albo mogą zawrzeć umowy, ale na bardzo niekorzystnych warunkach. W przypadku ROD, w stosunku do których planowane jest wyłączenie z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny dokonać analizy rynku pod kątem podmiotów, z którymi będą one mogły podpisać umowy i warunków tych umów, w tym cenowych. Natomiast w przypadku ROD, które zostały lub zostaną włączone do gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny nadzorować realizację przez miasta i gminy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie konieczności uzyskania zgody zarządów ROD na włączenie do ww. systemu i w razie potrzeby zgłaszać stosowne zastrzeżenia,
  - 5) w przypadku ROD w prywatnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny negocjować warunki zawieranych umów na odbiór odpadów komunalnych. Powinny być brane pod uwagę również takie kryteria jak: dostosowana do potrzeb ROD częstotliwość wywozu odpadów, brak opłat za dzierżawione pojemniki, możliwość wyboru rodzaju i pojemności pojemnika, korzystne warunki wypowiedzenia umowy. Okręgi PZD powinny również w większym stopniu angażować się w pomoc zarządom ROD w wyborze odpowiedniej firmy odbierającej odpady komunalne.

- 6) zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny kontynuować działania, aby segregacja śmieci była przestrzegana w ogrodach. W tym celu powinny być podejmowane działania edukacyjne, powinien być instalowany monitoring miejsc składowania odpadów lub fotopułapki, budowane zamykane wiaty śmietnikowe. Zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny nadzorować posiadanie przez działkowców kompostowników na działkach. Natomiast w przypadku braku realizacji przez działkowców obowiązku w zakresie segregacji śmieci oraz posiadania kompostowników powinny być podejmowane zdecydowane działania wynikające ze statutu PZD oraz ustawy o ROD, zmierzające do pozbawiania członkostwa lub wypowiedzenia umów dzierżawy działkowej.
- 7) w przypadku ROD, gdzie rady miast i gminy przyjęły przepisy prawne niezgodne z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w szczególności dotyczące maksymalnych stawek opłat za wywóz odpadów komunalnych z terenów ROD, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny prowadzić rozmowy z celu doprowadzenia do ich zmiany. W przypadku, gdy ww. rozmowy nie przyniosą rezultatu, powinny podejmować zdecydowane działania na drodze postępowania administracyjnego oraz sądowego. W przypadku stawek narzucanych przez podmioty odbierające odpady w systemie prywatnym, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny negocjować te stawki, ewentualnie występować do rad miast i gmin o uchwalenie przepisów prawnych, określających maksymalne stawki opłat za wywóz odpadów komunalnych również w systemie prywatnym.
- 8) w celu zmniejszenia opłat za wywóz odpadów z terenów ROD zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny realizować w szerszym zakresie działania wynikające z uchwały KR PZD nr 7/III/2020 z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie obowiązujących zasad gospodarki odpadami komunalnymi na terenie ROD.

2. **dla Krajowego Zarządu PZD:**

- 1) w związku ze znaczeniem monitoringu, fotopułapek oraz zamykanych wiat śmietnikowych dla ograniczenia wysokości opłat za wywóz odpadów z terenów ROD, powinien rozważyć wprowadzenie w przepisach związkowych ewentualnych zmian umożliwiających uzyskanie dotacji na ww. zadania inwestycyjne w ROD, na preferencyjnych warunkach.
- 2) w związku z obowiązkiem segregacji odpadów komunalnych, który musi zostać wprowadzony przez wszystkie miasta i gminy do dnia 31 grudnia 2020 r., powinien rozważyć przygotowanie propozycji do regulaminu ROD w zakresie wprowadzenia obowiązkowej segregacji odpadów przez działkowców,
- 3) z uwagi na duży problem związany z wyrzucaniem do pojemników ogrodowych odpadów zielonych, powinien rozważyć zlecenie

Okręgom PZD przeprowadzenia przeglądu stanu zagospodarowania działek w ROD pod kątem kompostowników, celem zbadania sytuacji i przyjęcia stosownych rozwiązań prawnych w ww. zakresie.

- 4) powinien kontynuować działania edukacyjne w zakresie przygotowania dla zarządów ROD i działkowców publikacji i materiałów dotyczących znaczenia i zasad segregacji odpadów i oraz posiadania kompostowników na działkach w ROD.
- 5) powinien monitorować ewentualne zmiany w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i w razie potrzeby występować ze stosownymi wnioskami.

§ 3

Zwrócić się do Krajowego Zarządu PZD o **dokonanie głębszej analizy kosztów wywozu śmieci ponoszonych przez ROD, które mają podpisane indywidualne umowy na odbiór odpadów komunalnych oraz wypracowanie odpowiednich wniosków i rozwiązań.** Spowodowane jest to tym, że koszty wywozu śmieci z ROD, które mają podpisane umowy z prywatnymi firmami są niewspółmiernie wyższe niż w przypadku ROD, które rozliczają wywóz śmieci w systemie gminnym. W związku z licznymi skargami zarządów ROD i działkowców, którzy zauważają te ogromne dysproporcje oraz narzekają na nieuzasadnione oraz niewspółmierne koszty opłat w prywatnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, konieczne jest udzielenie pomocy tym ROD, aby opłaty za wywóz odpadów z terenów ogrodów były racjonalne, słuszne i zgodne z prawem.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

I WICEPREZES

PREZES

Tadeusz JARZĘBAK

Eugeniusz KONDRACKI